

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות רכב השכרה ואוטובוסים), התשע"ג-2012

בתוקף סמכותי לפי סעיף 19(ה)(3) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998' (להלן – החוק), לאחר התייעצות עם נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק ראשון: פרשנות

1. בתקנות אלה –
- "אוטובוס" – כהגדרת אוטובוס ציבורי בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961' (להלן – תקנות התעבורה);
- "אוטובוס מיוחד" – אוטובוס וטילוית שניתן לגביהם רישיון לנסיעה מיוחדת על פי דין או אוטובוס שניתן לגביו רישיון לנסיעת סיור על פי דין;
- "אוטובוס מיוחד נגיש" – אוטובוס מיוחד המתקיימות בו דרישות תקנה 6;
- "טילוית", "מעבדה מוסמכת" ו"רכב נוסעים פרטי" – כהגדרתם בתקנות התעבורה;
- "כיסא שישה מצבים" – כיסא בעל בסיס למושב נהג שמוחקן בו מנגנון המאפשר תנועה סיבובית, אנכית ואופקית;
- "מנגנון יד" – התקן מכני, בין ניד, בין ניד עם תשתית קבועה לרכב, ובין קבוע לרכב, להפעלה ידנית של דושת הבלם או הדלק;
- "משרד התחבורה" – משרד התחבורה, התשתיות הלאומיות והבטיחות בדרכים;
- "ניגוד חזותי", "ניגוד מישושי" – כהגדרתם בת"י 1918 חלק 6;
- "פס אזהרה" – פס בעל צבע בניגוד חזותי לצבע המשטח שעליו הוא קבוע, ושרוחבו 2.5 סנטימטרים לפחות, בגימור המונע החלקה;
- "רכב השכרה" – רכב נוסעים פרטי המיועד להשכרה, שצוין ככזה ברישיון הרכב;
- "רכב השכרה נגיש" – רכב השכרה שמתקיימות בו דרישות תקנה 3;
- "ת"י" – תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953¹;
- "ת"י 1918 חלק 6" – ת"י 1918 חלק 6 – נגישות הסביבה הבנויה: אמצעי אזהרה והכוונה לאנשים עם מוגבלות ראייה²;
- "תקנות הנגישות" – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003³.

פרק שני: השכרת רכב נוסעים פרטי

2. (א) מי שעיסוקו השכרת רכב השכרה, ושבעולותו או בהחזקתו 100 כלי רכב לפחות, יחזיק רכבי השכרה נגישים, לנהיגה עצמית ולהסעת אדם עם מוגבלות, במספר כמפורט בתוספת הראשונה לפחות.

החזקת רכב
השכרה נגיש

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152; התשס"ה, עמ' 288; התשס"ז, עמ' 291.

² ק"ת התשכ"א, עמ' 1425.

³ ס"ח התשי"ג, עמ' 30.

⁴ י"פ התשע"א, עמ' 5171.

⁵ ק"ת התשס"ג, עמ' 756.

(ב) ברכב השכרה נגיש המיועד לנהיגה עצמית, יותקנו כיסא שישה מצבים, מנגנון יד להפעלה ביד שמאל או מנגנון יד להפעלה ביד ימין או דוושת מאיץ להפעלה ברגל שמאל כמפורט בתוספת הראשונה.

3. (א) ברכב השכרה המיועד לנהיגה עצמית של אדם עם מוגבלות יתקיימו כל אלה: רכב השכרה נגיש

(1) יותקנו בו תיבת הילוכים אוטומטית והגה כוח;

(2) בגלגל ההגה שלו יותקן תפוח הגה;

(3) יותקנו בו מנגנון יד או דוושת מאיץ להפעלה ברגל שמאל, בידי מתקין שהורשה לכך בידי מנהל האגף לרכב ולשירותי תחזוקה במשרד התחבורה;

(4) יהיה בו מקום לאחסון כיסא גלגלים אחד, שהוא כיסא גלגלים ידני או כיסא גלגלים הניתן לפירוק;

(ב) ברכב השכרה המיועד להסעת אדם עם מוגבלות הנע בכיסא גלגלים יתקיימו כל אלה:

(1) בפנים הרכב, בסמוך לדלת המיועדת לכניסת האדם הנע בכיסא גלגלים, יוקצה מקום חופשי לגישה של כיסא גלגלים אחד מן הכניסה לרכב, ומידותיו לא יפחתו מ־120x80 סנטימטרים;

(2) רוחב הדלת המיועדת לכניסה של אדם הנע בכיסא גלגלים יאפשר מעבר חופשי של אדם עם הכיסא פנימה והחוצה אל המקום המוקצה לפי פסקה (1), ולא יפחת מ־80 סנטימטרים במקום הצר ביותר; היה הרכב מיועד לנהיגה עצמית, יתאפשר מעבר חופשי מכיסא הגלגלים אל כיסא שישה מצבים מן המקום המוקצה לפי פסקה (1);

(3) ברכב יותקן מיתקן הרמה מסוג כבש נייד או קבוע או מעלון אנכי קבוע, שמתקיימות בו דרישות פרטים 1 עד 3 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות, ובלבד שרוחב משטח ההרמה לא יפחת מ־75 סנטימטרים והשיפוע המרבי של כבש במצב הפעלה לא יעלה על 15 אחוזים;

(4) הותקן ברכב כבש קבוע, הוא יוצב בצד ימין של הרכב; היה הכבש נייד – יהיה סידור לעיגונו אל גוף הרכב בעת השימוש בו;

(5) ברכב יותקן מנגנון למניעת תנועה של הרכב בעת הפעלת מיתקן ההרמה;

(6) יהיה בו אמצעי המיועד לעלייה ולירידה של אנשים עם מוגבלות, גם כאלה שאינם נעים בכיסא גלגלים, המותאם למבנה הדלת ולהפרשי הגובה שבין סף הדלת ובין פני הדרך, כך שהבדלי הגובה מפני הדרך למדרך הראשון ובין המדרכים, לא יעלה על 18 סנטימטרים; האמצעי יהיה מעוגן בגוף הרכב או ניתן לעיגון בו;

(7) יותקנו ברכב אמצעים, כמפורט בפרט 2 בתוספת הרביעית לתקנות הנגישות, לעיגון כיסא גלגלים והיושב בו להבטחת יציבותו בעת נסיעה מפני טלטולים, בלימת פתאום והאצת מהירות;

(8) בתוך הרכב, בטווח יד מן המקום שהוקצה לכיסא גלגלים, יותקנו לפחות שני מאחזי יד נוחים לאחיזה, מצופים בחומר לא קשיח, שסומנו בניגוד חזותי;

(9) לכל רוחב הסף של הדלתות יותקן פס אזהרה.

(ג) ברכב השכרה המיועד להסעת אדם עם מוגבלות כאמור בתקנת משנה (ב), במספר כמפורט בתוספת הראשונה יותקנו –

(1) כיסא שישה מצבים;

(2) מנגנון יד כאמור בתקנת משנה (א)(3) – לבקשת אדם עם מוגבלות;

4. מי שעיסוקו בהשכרת רכב השכרה יעמיד לרשות אדם עם מוגבלות רכב השכרה נגיש אם הרכב הוזמן 24 שעות לפחות לפני המועד המבוקש להשכרה. מתן הודעה מוקדמת

פרק שלישי: הסעה מיוחדת באוטובוס ובטיולית והסעת סיור באוטובוס

5. משרד להסעות כהגדרתו בתקנה 579 לתקנות התעבורה (להלן – משרד להסעות), שניתן לו רישיון להסעת סיור או להסעה מיוחדת יעמיד להשכרה אוטובוסים מיוחדים נגישים להסעת אנשים עם מוגבלות, בודדים ובקבוצות, במספר כמפורט בתוספת השנייה. הסעת סיור והסעה מיוחדת

6. באוטובוס מיוחד נגיש יתקיימו כל אלה: אוטובוס מיוחד נגיש

(1) הפתח המיועד לכניסת אדם עם מוגבלות יאפשר מעבר חופשי לכיסא גלגלים ויהיה ברוחב כמפורט להלן:

(א) רוחב הכניסה למקומות שממוקמים בהם כיסאות הגלגלים יהיה 100 סנטימטרים לפחות;

(ב) שטח כל מקום המיועד לכיסא גלגלים יהיה 120x80 סנטימטרים לפחות;

(2) מותקן בו מיתקן הרמה קבוע או נייד מסוג כבש או מעלון אנכי העומד בדרישות פרטים 1 עד 3 בתוספת הראשונה לתקנות הנגישות;

(3) כמה מושבים במקומות קבועים יהיו ניתנים להסרה ולהרכבה מחדש כך שיהיה ניתן למקם במקומם, באופן המאפשר תמרון נוח בתוך האוטובוס, כמה כיסאות גלגלים כמפורט להלן:

(א) שני כיסאות גלגלים לפחות באוטובוס מיוחד נגיש שמספר מקומות הישיבה בו הוא עד 22;

(ב) שלושה כיסאות גלגלים לפחות באוטובוס מיוחד נגיש שמספר מקומות הישיבה בו הוא 23 ומעלה;

(4) באוטובוס המיועד להסעת קבוצת אנשים עם מוגבלות יהיו רוב המושבים ניתנים להסרה והרכבה;

(5) שטח כל מקום המיועד לכיסא גלגלים יהיה כאמור בפסקה (1)(ב), ומצב הישיבה של הנוסע הנע בכיסא גלגלים יהיה עם הפנים לכיוון הנסיעה;

(6) יותקנו בו מאחזי יד, אמצעים לעיגון כיסא הגלגלים כאמור בתוספת הרביעית לתקנות הנגישות וחגורות בטיחות לחגירת היושב בכיסא הגלגלים, להבטחת יציבותם של כיסאות הגלגלים מפני טלטולים בעת נסיעה, בלימת האוטובוס והאצת מהירותו; שר התחבורה, בהסכמת הנציב, יקבע הוראות טכניות לעניין ריתום כיסא גלגלים וריסון היושב בו, ובלבד שלא נקבע לעניין זה תקן ישראלי; נקבע תקן ישראלי כאמור, יחולו הוראות התקן לעניין ריתום כיסא גלגלים וריסון היושב בו;

(7) ריתום והתרה של אדם היושב בכיסא גלגלים כאמור בפסקה (6) ייעשו על ידי נהג האוטובוס או עובד משרד ההסעות;

- (8) יותקן באוטובוס מנגנון למניעת תנועה שלו בעת הפעלת מיתקן ההרמה;
- (9) מאחזי יד ומסעדי יד, אם הותקנו בו, יסומנו בניגוד חזותי; מסעדי יד יהיו ניתנים להרמה ולהורדה;
- (10) אמצעי ההפעלה באוטובוס, כמשמעותם בת"י 1918 חלק 1, יסומנו בניגוד חזותי ובניגוד מישושי;
- (11) מעבדה מוסמכת תאשר את תקינות התקנתם של התקני העיגון לכיסאות הגלגלים, חגורות הבטיחות ומיתקן ההרמה;
- (12) באוטובוס המיוחד הנגיש יהיה אמצעי המיועד לעלייה לרכב של אנשים עם מוגבלות שאינם נעים בכיסא גלגלים ולירידה ממנו, המותאם למבנה הדלת ולהפרשי הגובה שבין סף הדלת לפני הדרך, כך שהבדלי הגובה מפני הדרך למדרך הראשון ובין המדרכים לא יעלו על 18 סנטימטרים; האמצעי יהיה מעוגן או ניתן לעיגון בגוף האוטובוס;
- (13) תהיה באוטובוס מערכת הגברת שמע סביבתית; ברשות משרד ההסעות תהיה ערכה של מערכת הגברת שמע ניידת אלחוטית, הכוללת מקלטים ל-20 אנשים לפחות;
- (14) שולי מדרגות האוטובוס וסיפי דלתותיו יסומנו בפס אזהרה שיסומן בניגוד חזותי;
- (15) חלונות האוטובוס לא יוסתרו במדבקות אטומות.

7. הוראות תקנה 9/6, (10), (14) ו-(15) יחולו גם על אוטובוס מיוחד שאינו אוטובוס מיוחד התאמות נגישות באוטובוס מיוחד שאינו אוטובוס מיוחד נגיש
8. משרד להסעות יעמיד אוטובוס מיוחד נגיש לרשות המבקש לקבל שירות הסעה באוטובוס כזה, אם הרכב הוזמן 5 ימי עבודה לפחות לפני המועד המבוקש להסעה. מתן הודעה מוקדמת

פרק רביעי: הוראות שונות

9. מי שעיסוקו בהשכרת רכב השכרה ומי שעיסוקו בהשכרת אוטובוס מיוחד יעמיד להשכרה רכב השכרה נגיש או אוטובוס מיוחד נגיש תמורת מחיר זהה למחירו של רכב השכרה שאינו נגיש או אוטובוס מיוחד שאינו נגיש, לפי העניין. איסור דרישת תשלום יתר
10. (א) תחילתן של תקנות אלה, למעט התקנות המפורטות בתקנת משנה (ב), שלושים ימים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה); תחילה
- (ב) תחילתן של –
- (1) תקנה 2 לעניין –
- (א) נגישות רכב השכרה לנהיגה עצמית ותקנות 3(א) ו-4 – שישה חודשים מיום התחילה;
- (ב) נגישות רכב השכרה להסעת אדם עם מוגבלות ותקנות 3(ב) ו-6 לעניין אוטובוס מיוחד שניתן לו רשיון לאחר יום התחילה – תשעה חודשים מיום התחילה;
- (2) תקנה 3(ג) – שנה מיום התחילה, ואולם החובה ליותר מרכב אחד שיעמוד בדרישות תקנה 3(ג) לפי הקבוע בתוספת F – שנתיים מיום התחילה;

- (3) תקנה 6 – לעניין אוטובוס מיוחד שניתן לו רישיון לפני יום התחילה – ותקנה 8 – חמישה עשר חודשים מיום התחילה;
 (4) תקנה 7 – שישה חודשים מיום התחילה.

11. בתקופה שעד יום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014) יקראו את תקנה 4 כך שבמקום "24 שעות" יבוא "48 שעות".

הוראת שעה

תוספת ראשונה

(תקנות 2, 3(ג) ו-10(ב)2)

טור ד' מספר כלי הרכב להסעת אדם עם מוגבלות העומדים בדרישות תקנה 3(ג)	טור ג' מספר כלי הרכב להסעת אדם עם מוגבלות	טור ב' מספר כלי הרכב לנהיגה עצמית			טור א' מספר כלי הרכב העומדים לרשות בעל הרישיון	
		דוֹשֶׁת מֵאִיץ רגל שמאל	מנגנון יד ימין	מנגנון יד שמאל		
–	2	–	–	2	500 – 100	.1
–	2	–	–	3	900 – 501	.2
–	2	1	1	2	1,400 – 901	.3
1	1	1	1	3	1,900 – 1,401	.4
1	1	1	1	4	2,500 – 1,901	.5
1	1	2	1	4	3,100 – 2,501	.6
2	1	2	2	4	4,000 – 3,101	.7
2	1	2	2	5	5,000 – 4,001	.8
2	2	2	2	6	6,000 – 5,001	.9
2	2	2	2	7	7,000 – 6,001	.10
2	2	2	2	8	8,000 – 7,001	.11
2	3	3	2	8	9,000 – 8,001	.12
2	3	3	2	9	10,000 – 9,001	.13
2	3	3	2	10	11,000 – 10,001	.14
3	3	3	2	11	12,000 – 11,001	.15

החל ב־12,001 רכבי השכרה ייווספו כלי רכב לפי המפתח הזה:

מספר כלי הרכב להסעת אדם עם מוגבלות העומדים בדרישות תקנה 3(ג)	מספר כלי הרכב להסעת אדם עם מוגבלות	מספר כלי הרכב לנהיגה עצמית			על כל 1,000 כלי רכב
		טור ד'	טור ג'	טור ב'	
		מנגנון יד שמאל	מנגנון יד ימין	דושת מאיץ רגל שמאל	
–	–	–	–	1	באלף הראשון
–	–	–	–	1	באלף השני
–	1	1	–	–	באלף השלישי
–	–	–	–	1	באלף הרביעי
–	–	–	–	1	באלף החמישי
1	–	–	1	–	באלף השישי

תוספת שנייה

(תקנה 5)

מספר האוטובוסים המותאמים לקבוצת נוסעים	מספר אוטובוסים מיוחדים נגישים	מספר האוטובוסים העומדים לרשות בעל הרישיון	טור א'	טור ב'	טור ג'
–	1	40 – 21	.1		
–	2	60 – 41	.2		
–	3	80 – 61	.3		
1	3	100 – 81	.4		
2	3	140 – 101	.5		
3	3	180 – 141	.6		
4	3	220 – 181	.7		
5	3	260 – 221	.8		
5	4	360 – 261	.9		
6	4	460 – 361	.10		
6	5	560 – 461	.11		
7	5	660 – 561	.12		

החל ב־661 אוטובוסים, לכל אוטובוס נוסף עד 100 אוטובוסים נוספים, ייווסף אוטובוס אחד מיוחד נגיש ואוטובוס אחד המותאם לקבוצת נוסעים.

י"א באב התשע"ב (30 ביולי 2012)

ישראל כ"ץ

(חמ 3-3693)

שר התחבורה התשתיות הלאומיות

והבטיחות בדרכים